

a barátságos és meghiúsított tanácskozás, amely legutóbb köztem és Baldwin miniszterelnök között végbement és remélhetőleg tovább fog folyni. A franciák sokkal több emberéletet áldoztak, mint szövetségeseink, sokkal több lakóházat és gyáregyületet veszített Franciaország,

mint Anglia. Franciaországban mindig lesznek emberek, akik nem fogják a szájukat befogni és nem teszik őrbe a kezüket mindaddig, amíg Németország az utolsó nyomást is el nem tünteti fiz Francia departementban a maga pusztításainak.

A királyhalmi bérlők ismét követelődnek.

(A Szege tudósítójától.) A nagymarostói földárverés körül támasztott felfordulás úgy-ahogy elcsendesedett már, a város tanácsa minden méltánylást érdemlő kívánságot teljesített, az egyéni sérelmeket orvosolta és így komoly kifogással már senki sem állhat elő. Ujszege földüzelt lakossága is megnyugodott, azok, akik az anyavárostól való hűtlen elszakadás mellett agítottak, ma már nem igen találnak komoly hallgatóra; egyszóval Ujszegeben ismét helyreállt a mesterségesen megzavart békesség.

Ugy látszik azonban, hogy valami titokzatos érdekű társaság dolgozik a város bér földjein, mert alig sikerül az egyik részen támasztott békétlenséget elcsillapítani, az elégedetlenség egy másik bér földtömbön üti fel a fejét és a tünetek elárulják, hogy mesterségesen támasztott mozgalomról van szó. Legújabbban a város Királyhalmi mellett elterülő bér földjeiről érkeznek a nyugtalankodás hírei.

Annak idején megírta a Szege, hogy a város tanácsa a földhasznosítókra vonatkozó kormányrendelet értelmében husz százalékkal lecsökkentette a királyhalmi földek bérösszegét. A bérredukcióra az a méltánylást érdemlő körülmény adott okot, hogy a királyhalmi állomás a szabadkai vasútvonallal együtt szerb impérium alá került és így a város királyhalmi bérlői elvesztették a szabadkai paccal együtt terményeik értékesítésének legkényelmesebb lehetőségét. Ez pedig kétségtelenül a bér földek értékének csökkenését vonja maga után. A tanács, elég méltányosan, husz százalékra becsülte ezt az értékcsökkenést és így a földbérrendelet értelmében a béreket is husz százalékkal csökkentette. Ugyancsak a földbérrendelet értelmében elhatározta a tanács azt is, hogy a homokföldök bérének megállapításánál a jelenleg érvényben lévő buzavaltutárról áttér a rozsvaltutára, mert a homokföldöken nem buza, hanem rozs a főtermény. Ez a kedvezmény még a méltányosság határait is meghaladja, mert hiszen a földbérrendelet nem kötelezi teljes határozottsággal a várost a rozsvaltuta bevezetésére, csupán annyit mond, hogy a földbéreket lehetőleg a kérdéses föld főterményében kell megállapítani. A homokon a buza tényleg nem terem meg, ami azonban nem jelenti azt, hogy rozsot termelnek rajta. Számottevő nagyságu homok-

földön szőlőt termelnek a bérlők, a szőlő pedig még a buzánál is értékesebb és jobban jövedelmező termény. A tanács tehát szőlővalutára is áttérhetett volna, de véleményünk szerint megmaradhatott volna a buzavaltutában is, hiszen a bérlők úgysem buzában, hanem a buza pénzértékében fizetik és fizették a földbéreket.

Senki sem kétkedett abban, hogy a királyhalmi földbérlők — lehetnek vagy hatszázan — örömmel veszik tudomásul a tanács méltányos határozatait és senki sem akad közöttük, aki felbátorodva a tanács tulzott engedékenységén, újabb követelésekkel áll elő. Azonban nem így történt. Rövid ideig tartó csend után ismét aktuálissá vált a királyhalmi bér földek ügye. A hatszáz bérlő közül nagyon sokan befizették már a most esedékes félévi redukált hasznobért, de sokan még nem is jelentkeztek a főpénztárnál. Ugy látszik, hogy az a titokzatos érdekű társaság, amelynek talán anyagi előnyt jelent minden földbérredukció iránti mozgalom, ismét akcióba lépett. A bérlők, akik első pillanatban bizonyára örömmel fogadták a tanács engedékenységének nem is remélt mértékét, készséggel bedőlnek minden olyan agitációnak, amely további kedvezmények elérésével kecsegteti őket, mert hiszen a kevés bérnél föltétlenül jobb még kevesebb bért fizetni. Elhiszik az ügyes agitátoroknak azt is, hogy minden követelésük jogos, tehát elhalasztják a befizetést és követelnek. Követeléseiknek, amelynek híre rendszerint tolmács útján jut a város hatóságának tudomására, azzal a fenyegetéssel adnak nyomtatékot, hogy abban az esetben, ha a város hatóságánál nem találhatnak meghallgatásra, a földbirtokrendező bírósághoz fordulnak orvoslásért és egy szakértő kiküldését kérik.

A királyhalmi bérlők körében támasztott mozgalom ügyében kérdést intéztünk a polgármesterhez, aki a következőket mondotta:

— A tanács minden jogos kívánságot kielégített már, további jogos kívánságokról nem lehet beszélni. A földbirtokrendező bírósággal való fenyegetésektől nem ijedünk meg, sőt a bérlőkkel kötött és érvényben lévő bérleti szerződés alapján pörít indítunk minden olyan bérlő ellen, aki nem fizeti be határidőig a kellőképpen redukált földbért.

— A katolikus tanáregyesület sérelmet lát a Ferenc József-intézet vezetőállásának betöltésében. A Katolikus Középiskolai Tanáregyesület hétfőn délután tartotta közgyűlését a budapesti Katolikus Körben. Bitter Illés elnök megnyitójában beszámolt a katolikus tanárképző ügyének jelenlegi állásáról. Az indítványok során Hudyma Emil a Ferenc József-nevelőintézet vezető állásának betöltésére vonatkozó indítványát visszavonta és a közgyűlés elfogadta az igazgatóválasztmány javaslatát, amely szerint sajnálattal veszi tudomásul a Ferenc József-nevelőintézet vezető állásának betöltésekor szenvedett sérelmet és ama reményének ad kifejezést, hogy illetékes helyen megérlik a tanárság panaszát és a jövőben tekintettel lesznek jogos kívánságaikra. Elfogadták továbbá dr. Lechner Tibornak azt az indítványát, melyben tiltakozik ama hiedelen ellen, mintha a tanárság állásfoglalását a státuszrendezés miatt változtatta volna meg. A közgyűlés tisztujtással ért véget.

— Halálozás. Szarvas Dávid, az elmúlt idők egyik tekintélyes kereskedője, vasárnapra virradóra, rövid szenvedés után, 76 éves korában elhalálozott. Az elhunytban Szarvas J. József és Szarvas Sándor kereskedők az édes apjukat gyászolják.

— KÜLFÖLD. Mint a Times jelenti, a birodalmi konferencia hétfőn délelőtt kezdte meg ülését. Ezen az ülésen a dominiumok miniszterelnökeinek alkalmuk lesz arra, hogy Cursonnak a külügyekben tett kijelentéseit megvitassák. — Newyorkban két gyémántcsempész brooklyni kereskedőnő letartóztatásuk alkalmával kijelentették, hogy olyan nagy mértékű csempészszervezetnek jöttek nyomára, amelynek számai messze országokon elnyúlnak, úgy hogy több letartóztatás várható Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban és több más európai államban. Az őrizetbe vett asszonyoknál mintegy 60.000 dollár értékű gyémántot találtak. — A német birodalmi törvényszék büntető tanácsa hétfőn öt napos tárgyalás után befejezte Kowalszky Berger volt német védőrségi tisztnek és utóbb lengyel hadnagynak, valamint 12 brit társának kémkedési pörét, miután Kowalszky részletes vallomást tett, amely bűntársainak letartóztatására vezetett, csak öt évi fogsáza ítélték. Bűntársai, akik részben súlyos betöréseket is követtek el, hogy a megszerzendő anyag birtokába jussanak, három-nyolc évig terjedő fogsázbüntetésre és öt évig terjedő börtönbüntetésre ítélték. — A városi rendőrség tegnap egy titkos kommunista szervezetet fedezett fel és mintegy husz embert letartóztatott. A titkos szervezkedés székhelye a Kecské-féle könyvkereskedés volt. A könyvkereskedés helyiségét hivatalosan lezárták. — Erzsébet görög királyné tegnap Belgrádba érkezett, hogy a trónörökös október hó 20-án megtartandó keresztelőjén részt vegyen. A királynét az állomáson a szerb király, Arzén herceg, a miniszterek, a görög követ és a követség tagjai, valamint a román követ fogadták. — A belgrádi lapok szerint a miniszterelnök és Mussolini olasz miniszterelnök közötti találkozást elhalasztották. — Athénből jelentik, hogy Botsaris ezredet, aki a görög-albán határ rendezésére kiküldött szövetségközi bizottság tagja volt és akit az olaszok Tellini tábornok meggyilkolásával gyanúsítanak, bucaresti katonai attaséva neveztek ki. — A spanyol királyi pár olaszországi utazását a politikai események következtében tavaszra halasztották el.

— Főlemelték az államszámviteltani vizaga díját. A pénzügyminiszter az államszámviteltani államvizga díját 9000 koronában állapította meg.

— Megállapították a kedvezményes földök bérét. A hétfői tanácsülésen megállapította a tanács a kedvezményes földök évi hasznobérét, még pedig a Vasutasok Házépítő Szövetkeze által bérelt 72 holdét holdankint három, a MOVE 31 holdjának bérét holdankint kettő és végül az „Otthon” kiskertbérletének holdankint bérét egy métermázsá buzában.

— Főigazgatók kiküldése a felekezeti középiskolák látogatására. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az autonóm felekezeti középiskolák meglátogatásával s azokban az állami főfelügyelet gyakorlásával az 1923–24. tanévre megbízta a tisztántuli ref. egyházkerületben a békési főgimnáziumhoz dr. Lippay György szegei főigazgatót, a debreceni főgimnázium és leánygimnáziumhoz, valamint a hajduböszörményi, hajdunánási, karcagi, kisújszállási, mezőturi főgimnáziumokhoz Ady Lajos debreceni főigazgatót, a hódmezővásárhelyi főgimnáziumhoz dr. Lippay György szegei főigazgatót, az aszódai főgimnáziumhoz Gadl Mózes budapestvidéki főigazgatót, a békéscsabai főgimnáziumhoz dr. Lippay György szegei főigazgatót, a budapesti főgimnáziumhoz dr. Pintér Jenő budapesti főigazgatót, a szarvasi főgimnáziumhoz dr. Lippay György szegei főigazgatót, a tiszai ág. ev. egyházkerületben a nyíregyházi főgimnázium és leánygimnáziumhoz Ady Lajos debreceni főigazgatót.

— Tűz a budapesti Haggenmacher-sörgyárban. A Budapesten levő Haggenmacher-féle sörgyárban vasárnap este tűz ütött ki, amelyet a tűzoltók egy órai kemény munka után eloltottak. A kár jelentékeny.

Óráját javitassa Babosnál, Oroszlán-utca 6. 532

Hírek

„Új éra a kisántant politikai tájékozódásában.”

A Secolo félhivatalos kommunikéban az írja, hogy Pasics és Mussolini találkozása ha létrejön, nemcsak a fiumei kérdés megoldását fogja jelenteni, hanem egészen új érá Európá politikájában, jelesen Olaszország és Jugoszlávia viszonyában, a kisántant politikai tájékozódásában és az egész balkáni politikájában.

— A kormányzó körútja. Horthy Miklós kormányzó ma reggel Tállyára érkezett, hogy részt vegyen a nagyközség díszgyűlésén és ünnepélyén, amelyen báró Maillott Nándor álltal följán ott vitézi telekre vitéző Bárczy Miklós főhadnagyt beiktatják. A kormányzót lelkesen ünnepelték. A kormányzó főméltósága Tállyáról Tarcal felé folytatta útját, ahova délután 3 óra 10 perckor érkezett meg. Itt Izsépi Zoltán főszolgabíró üdvözölte. A kormányzó este folytatta útját Sárospatak felé, ahová holnap reggel érkezik meg.

— József főherceg fiának eljegyzése. Hivatalosan jelentik: József főherceg, József főherceg idősebbik fia eljegyezte Anna szász királyi hercegnőt, Frigyes Akos szász király lányát.

— A Meteorologiai Intézet időprognózisa: Átmenetileg enyhébb idő várható, sok helyütt esővel.

— Hegedüs Loránd állapota javul. Az idegbeteg Hegedüs Loránd volt pénzügyminiszter állapota javul. Szó van arról, hogy a beteget Berlin mellől Auszriába szállítaná családja, ahol szintén szanatóriumban gyógykezeltené.

— Felfedeztek egy XVI. századbeli magyar iskoladramát. Az akadémia I. osztálya hétfőn délután felolvasó ülést tartott, melynek első pontja Zlinszky Aladár székfoglalója volt az eufémizmusról. A székfoglaló után Ferenczi Zoltán rendkívüli érdekes magyar nyomtatvány felfedezéséről számolt be. Dr. Krüger, a gothai könyvtár igazgatója a könyvtár sok gyűjtőkötetének regisztrálásánál egy magyar könyvre bukkant, amely fölül felvilágosítást kért Ferenczi Zoltántól, aki megállapította, hogy Bornemissza Péternek 1586-ban megjelent, eddig csak két részletből ismert Elektrájáról van szó. Ferenczi kérésére Krüger elküldte a könyvet, melyet Ferenczi a hétfői ülésen be is mutatott. Ez az Elektra nem hű fordítása az eredeti tragédiának, hanem teljes átalakítása, szövegbeli hozzáadásokkal. Bornemissza iskoladramát csinált, mely minden valószínűség szerint előadásra is került.

— A szegényházi ápoltak nyári ruhája. A tanács a szegényházi ápoltak nyári ruhakészletének kiegészítésére négyszáz méter vásznat rendelt meg nyolcmillió koronáért.